

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشکده حقوق و الهیات

بخش معارف اسلامی و حقوق

پایان نامه تحصیلی برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

رشته حقوق گرایش جزا و جرم شناسی

مطالعه جرم شناختی قتل سریالی در حقوق کیفری ایران

مؤلف:

الهه السادات میرحسینی

استاد راهنما:

دکتر بهزاد رضوی فرد

استاد مشاور:

دکتر محمود روح الامینی

دی ماه ۱۳۹۳

دانشگاه شهید باهنر کرمان

به نام خدا

اداره تحصیلات تکمیلی

این پایان نامه به عنوان یکی از شرایط احراز درجه کارشناسی ارشد به

بخش معارف اسلامی و حقوق

دانشکده حقوق و الهیات

تسلیم شده و هیچ گونه مدرکی به عنوان فراغت از تحصیل دوره مزبور شناخته نمی شود .

امضاء

نام و نام خانوادگی

دانشجو: الهه السادات میرحسینی

استاد راهنما: دکتر بهزاد رضوی فرد

استاد مشاور: دکتر محمود روح الامینی

داور ۱: دکتر محمد امینی زاده

داور ۲: دکتر محمدسلطانمرادی

نماینده تحصیلات تکمیلی دانشکده: آقای سعید امیر طاهری افشار

معاون آموزشی، پژوهشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده: دکتر جلال میرزائی

حق چاپ محفوظ و مخصوص به دانشگاه شهید باهنر کرمان است .

تقدیم به :

عزیزانم مادر ، پدر، برادر و همسر

و به تمام آزاد مردانی که نیک می اندیشند و عقل و منطق را پیشه خود نموده و جز رضای الهی، پیشرفت و سعادت جامعه هدفی ندارند.

تقدیر و تشکر:

خداوند بزرگ را شاکرم که فرصت تحصیل دانش را برایم فراهم ساخت...

انجام تحقیق حاضر، جز با لطف و یاری اساتید بزرگوارم میسر نبود؛

از اساتید ارجمندم دکتر بهزاد رضوی فرد و دکتر محمود روح الامینی که صبورانه ارشادم کردند،
صمیمانه سپاسگزارم.

چکیده

پدیده قتل های سریالی منحصر به منطقه جغرافیایی خاصی نیست. اما پدیده ای نادر محسوب می - شود و تنها یک الی دو درصد از کل قاتلان در هر سال را قاتلان سریالی، به خود اختصاص داده اند.

قتل سریالی از دیدگاه جرم شناختی دارای جایگاه ویژه ای است. در واقع، اینکه چرا برخی از افراد اقدام به قتل قربانیان متعدد می کنند مسئله اصلی این پدیده است. مطالعات علمی پیرامون این پدیده از سه دهه تجاوز نمی کند. جرم شناسان تعاریف متعددی را از قتل سریالی ارائه کرده اند. قتل سریالی یکی از انواع قتل های متعدد (قتل هایی با چند قربانی) محسوب می شود و عبارتند از: «قتل عمدی سه یا چند نفر، توسط شخص یا اشخاص واحد با انگیزه های شخصی، طی وقایع و دفعات جداگانه». براساس تعریف ارائه شده، از یک طرف قتل سریالی از دیگر قتل های متعدد (قتل دسته جمعی و قتل تفریحی) متمایز می شود و از طرف دیگر تعداد حداقلی قربانیان، انگیزه و زمان به عنوان عناصر تشکیل دهنده قتل سریالی شناخته می شوند.

مطالعات جرم شناختی، ضمن تبیین جرم و بررسی علل و عوامل وقوع قتل های سریالی، راهکارهای مبارزه و پیشگیری از قتل های سریالی را نیز بیان می کنند. براساس مطالعات صورت گرفته، تبدیل شدن یک فرد به قاتل سریالی فرآیندی لحظه ای و آنی نیست و تحت تاثیر عوامل فردی - شخصی و اجتماعی است. بنابراین وجود این علل و عوامل می تواند سبب شوند که یک فرد، بزه دیدگان بی گناهما به قتل برساند و تا زمانیکه دستگیر می شود به قتل های خود ادامه دهد.

علت شناسی قتل های سریالی مقدمه ای برای پیشگیری از آن است و بدون شناخت علل جرم زا بحث راجع به پیشگیری بی فایده است. بنابراین در خصوص پیشگیری از قتل های سریالی کاربردی ترین طبقه بندی، طبقه بندی پیشگیری کنشی و واکنشی است؛ زیرا این طبقه بندی از طرفی ناظر بر پیشگیری از ارتکاب نخستین قتل است (پیشگیری کنشی) و از طرف دیگر ناظر بر پیشگیری از ارتکاب قتل های بعدی است (پیشگیری واکنشی).

کلید واژگان: قتل سریالی، گونه شناسی قتل سریالی، بزه دیده شناسی، پیشگیری از قتل سریالی.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱.....	مقدمه.....
۳.....	الف: بیان مسئله.....
۴.....	ب: هدف پژوهش.....
۵.....	ج: سؤالات پژوهش.....
۶.....	د: فرضیات پژوهش.....
۶.....	ه: پیشینه پژوهش.....
۶.....	و: شیوه ها و موانع پژوهش.....
۷.....	ز: ساماندهی پژوهش.....
۹.....	بخش اول: چستی قتل سریالی.....
۱۲.....	فصل اول: مفهوم شناسی قتل سریالی.....
۱۵.....	گفتار اول: ارکان قتل سریالی و تمایز آن با مفاهیم مشابه.....
۱۶.....	بند اول: ارکان قتل سریالی.....
۱۶.....	الف- تعداد حداقلی قربانیان.....
۱۷.....	ب- زمان.....
۱۹.....	ج- انگیزه.....
۱۹.....	بند دوم: تمایز قتل سریالی با مفاهیم مشابه.....
۲۰.....	الف- قتل دسته جمعی.....
۲۱.....	ب- قتل تفریحی.....

گفتار دوم: گونه شناسی قتل های سریالی..... ۲۲

بند اول: طبقه بندی براساس انگیزه مرتکب..... ۲۲

بند دوم: طبقه بندی براساس رفتار مرتکب..... ۲۸

الف- قتل سریالی سازمان یافته ۲۸

ب- قتل سریالی سازماندهی نشده ۲۹

فصل دوم: مطالعه قاتلان سریالی و قربانیان آن ها..... ۳۱

گفتار اول: بررسی آماری و تحلیلی قاتلان سریالی..... ۳۲

بند اول: بررسی جامعه آماری قاتلان سریالی ایران در چند دهه اخیر..... ۳۲

بند دوم: مطالعه تحلیلی دو پرونده از قتل های سریالی در ایران..... ۳۸

الف- اصغر بروجردی نخستین قاتل سریالی ایران ۳۸

ب- مهین قدیری نخستین قاتل سریالی زن ایران ۴۱

گفتار دوم: مطالعه بزه دیدگان قتل های سریالی ۴۳

بند اول: جایگاه بزه دیده شناسی در جرم شناسی..... ۴۴

بند دوم: نظریه های جرم شناسی در خصوص بزه دیدگان..... ۴۸

الف- نظریه شتابزدگی قربانی ۴۸

ب- نظریه شیوه و سبک زندگی ۴۹

ج- نظریه فعالیت های روزانه ۴۹

بخش دوم: چرایی قتل سریالی و راهبردهای پیشگیری از آن..... ۵۱

فصل اول: علت شناسی قتل های سریالی..... ۵۴

گفتار اول: علل فردی - شخصی در بروز قتل های سریالی..... ۵۶

بند اول: علل زیستی..... ۵۷

بند دوم: علل روان شناختی..... ۶۱

الف - اختلال شخصیتی ضداجتماعی..... ۶۳

ب - اختلال شخصیتی خود شیفتگی..... ۶۵

گفتار دوم: علل اجتماعی در بروز قتل های سریالی..... ۶۷

بند اول: بررسی محیط های اجتماعی..... ۶۸

الف - محیط اصلی یا درونی..... ۶۸

ب - محیط بیرونی یا اجتماعی..... ۷۱

بند دوم: نظریه های اجتماعی موثر در بروز قتل های سریالی..... ۷۲

الف - نظریه ساختار اجتماعی..... ۷۲

ب - نظریه عملکرد اجتماعی..... ۷۳

ج - نظریه خنثی سازی..... ۷۳

د - نظریه کنترل اجتماعی..... ۷۴

ه - نظریه تقبیح..... ۷۴

فصل دوم: رویکردها و راهبردها در پیشگیری از قتل سریالی..... ۷۶

گفتار اول: کاربرد ی ترین طبقه بندی پیشگیری در خصوص قتل های سریالی..... ۷۸

بند اول: پیشگیری واکنشی..... ۷۹

الف - پیشگیری واکنشی عام..... ۷۹

- ب- پیشگیری واکنشی خاص ۷۹
- بند دوم: پیشگیری کنشی ۸۱
- الف- پیشگیری موقعیت مدار ۸۲
- ب- پیشگیری اجتماعی ۸۴
- گفتار دوم: مدیریت پیشگیری کنشی از قتل های سریالی ۸۶
- بند اول: پیشگیری براساس عوامل روانی ۸۷
- الف- درمان بیماری اختلال شخصیتی ضداجتماعی ۸۸
- ب- درمان سایر اختلالات روانی ۸۹
- بند دوم: پیشگیری براساس عوامل اجتماعی ۹۰
- الف- محیط خانواده ۹۱
- ب- محیط اجتماعی ۹۲
- نتیجه گیری** ۹۴
- منابع و مآخذ** ۹۷
- الف: کتب ۹۷
- ب: مقالات ۹۷
- ج: پایان نامه ها و رساله ها ۹۸
- د: تقریرات ۹۹
- ه: روزنامه ها ۹۹

مقدمه

بزرگترین شکل از تجاوز به انسان، قتل است که یک پدیده واحد و تک بعدی نیست. بلکه یک پدیده پیچیده با اوصاف و ویژگی های مختلف است. قتل سریالی پدیده ای نادر است که در شمار شدیدترین تجاوزات قرار دارد.

در قوانین جزایی ایران عنوان «قتل سریالی» ذکر نشده است؛ چراکه از منظر حقوق کیفری قتل های سریالی در نهایت قتل محسوب می شوند و سیاست کیفری نیز با تشدید کیفر، تقریباً واکنشی مشابه با قتل واحد را در قبال آن اتخاذ می کند. در عنوان مجرمانه قتل عمد اگر تعدد جرم صورت بگیرد اصطلاح جرم شناسی قتل های سریالی به آن اطلاق می شود.

قتل از نظر تعداد قربانی به دو نوع قتل واحد و قتل متعدد تقسیم می شود. شرط تحقق قتل واحد، کشته شدن تنها یک قربانی و شرط تحقق قتل متعدد، کشته شدن بیش از یک قربانی است. قتل متعدد به سه دسته قتل سریالی، قتل دسته جمعی و قتل تفریحی تقسیم می شود. از دیدگاه جرم شناسی تفکیک میان انواع قتل متعدد بسیار مهم است؛ زیرا مجرمین در هر یک از این قتل ها دارای وضعیت روانی و شخصیتی متفاوتی هستند. تعریف قتل سریالی از آن جهت دارای اهمیت است که به دلیل عدم شناخت دقیق آن، مواردی از قتل های متعدد در حالی قتل سریالی تلقی می شوند که مصداق واقعی این پدیده نیستند و از طرفی تعریف و درک نادرست از یک پدیده، سبب تحلیل نادرست از این پدیده و مرتکبان آن می شود.

پدیده قتل های سریالی از سه دهه اخیر توجه صاحب نظران را به خود جلب کرده است و مطالعات مفیدی در این زمینه صورت گرفته است. با این وجود، مطالعه و تحقیق در خصوص قتل سریالی در آغاز راه است. تعریف جامعی که از قتل سریالی ارائه شده است عبارتند از: «قتل عمدی سه نفر یا بیشتر توسط مجرم یا مجرمان واحد با انگیزه های شخصی در وقایع و دفعات جداگانه». براساس این تعریف، تعداد حداقلی قربانیان، انگیزه و زمان از عناصر تشکیل دهنده قتل سریالی محسوب می شوند.

جرم شناسی علمی است که به تبیین پدیده مجرمانه، علل و عوامل ارتکاب جرم، چگونگی کاهش میزان بزهکاری و کاهش آثار آن بر جامعه یا بزه دیده می پردازد. از منظر جرم شناسی برای تبیین پدیده قتل های سریالی نیازمند یک بررسی همه جانبه هستیم. به عبارت دیگر، بدون در نظر گرفتن علل و عوامل شخصی- فردی و اجتماعی نمی توان به بررسی و تبیین قتل سریالی پرداخت. در هر

صورت فرآیند قاتل شدن معلول علل زیستی، روانی و اجتماعی است و فرآیند لحظه ای نیست. بنابراین مطالعات جرم شناختی، ضمن تبیین جرم و بررسی علل و عوامل وقوع قتل های سریالی، راهکارهای مبارزه و پیشگیری از قتل سریالی را نیز بیان می کنند.

الف: بیان مسئله

جرم شناسی علمی است که به مطالعه پدیده مجرمانه، علل ارتکاب جرم و چگونگی کاهش میزان بزهکاری و نیز چگونگی بزه دیدگی و آثار آن بر جامعه یا مجنی علیه می پردازد. در جرم شناسی معمولاً به قتل هایی که بیشتر از دو فقره باشد و با روش یکسان از سوی فرد یا افرادی صورت گرفته باشد قتل های سریالی گفته می شود که انگیزه مشابه در ارتکاب آن ها، از سوی عامل یا عاملان ارتکاب وجود دارد.

کارشناسان جنایی بر این عقیده اند چنانچه بیش از دو نفر به دست یک نفر و در محدوده زمانی خاص کشته شوند جنایت ها را باید سریالی دانست. البته در قوانین جزایی ایران چنین عنوانی «قاتل سریالی» ذکر نشده است ولی در عنوان مجرمانه قتل عمد اگر تعدد جرم صورت گیرد آثار قضایی خاص خود را خواهد داشت و می توان اصطلاح جرم شناسی قتل های سریالی را به آن اطلاق نمود.

از آنجا که در بروز قتل های سریالی علل و عوامل متعددی دخیل هستند، ضرورتاً پیشگیری از بروز آن نیز با در نظر داشتن همه این عوامل میسر خواهد بود. در وقوع قتل های سریالی علل و عوامل مختلف فرهنگی، اجتماعی و قانونی دخالت دارند که بررسی جامع و کامل همه ی آنها نیازمند انجام تحقیقات و مطالعات فراوان است.

جرم شناسان و روان شناسان در تحلیل زمینه های شکل گیری شخصیت چنین افرادی به موضوعاتی چون کودکی آشفته، خانواده های بی ثبات، مشکلات شخصیتی، جامعه گریزی، نفرت از دیگران، تضادهای طبقاتی و... اشاره می کنند. هر یک از این موضوعات به تنهایی و یا در کنار هم می تواند به شکل گیری شخصیت های خطرناکی منجر شود. در هر حال این نوع قتل ها ثمره کشاکش روانی بزهکاران و ناسازگاری و ناهماهنگی روحی آن ها با جامعه است. با دقت در مواردی که به عنوان قتل های سریالی در جامعه ما شناخته شده است و پرونده هایی که در این زمینه تشکیل شده به چند نکته پی می بریم. از یک سو در بسیاری از موارد قربانیان زنان جامعه بوده اند که خود نشان دهنده گرایش های جنسیتی و یا بعضاً ایدئولوژیک در این قتل هاست و نکته دیگر کاهش فاصله زمانی میان چنین پرونده هایی است که این فاصله اندک نیز معمولاً می تواند گویای وضعیت خطرناک تر مجرم باشد. فاصله اندک میان این جنایت ها نیازمند بررسی جدی از سوی صاحب نظران اجتماعی است تا بتوان براساس یافته های تحقیقات به نتیجه ای واقع بینانه در این زمینه دست یافت.

پیشگیری از وقوع جرم به عنوان یکی از ابزارهای موثر در مبارزه با بزهکاری از موضوعاتی است که در قرن نوزدهم مورد توجه جرم شناسی قرار گرفت. مکتب تحقیقی که پرچمدار ورود پیشگیری از جرم در حیطه جرم شناسی است برای اولین بار با طرح این موضوع افکار عمومی را از پاسخ کیفری صرف به سوی شناسایی علت ها، درمان و پیشگیری سوق داد و همین امر شروعی برای ورود سایر مکاتب حقوق جزا و جرم شناسی و ارائه نظریات جدید در این زمینه شد. با وجود تفاوت مبانی مکاتب در تعریف جرم، منشا آن و شیوه های پیشگیری از آن آنچه مسلم است در سه سطح و محور (بزهکار، بزه دیده، جامعه) برنامه های پیشگیری ارائه شده که تا کنون ادامه داشته است.

پیش از این بطور سنتی، برای پاسخ به افزایش میزان جرائم و مهار آن و به امید بازداشتن مجرمان از ارتکاب جرایم بیشتر و برای اجرای قانون، منابع بیشتری اختصاص می یافت و کیفر رفتارهای مجرمانه تشدید می شد. به هر حال در این چند سال اخیر، به لحاظ اینکه سیاست های سختگیرانه دستگاه قضایی مبنی بر تشدید مجازات نتایج مطلوبی در بر نداشته است، در نتیجه این راهبرد های به اصطلاح «واکنش محور» اهمیت خود را از دست داده است. در باب پدیده قتل های سریالی توجه به پیشگیری، و نه واکنش، از اهمیت شایانی برخوردار است. زیرا وقوع هر قتل برابر است با از بین رفتن و سلب حق حیات یک انسان و همین امر است که این جنایت را از سایر جرائم متمایز می سازد.

در این تحقیق برآنیم تا با شناخت علل و عوامل قتل های سریالی راهکارهای جدی برای پیشگیری در جامعه تدوین گردد و توانایی جامعه برای مقابله با چنین افراد خطرناکی افزایش پیدا کند.

ب: هدف پژوهش

قتل سریالی، بطور ساده، قتل های متعددی است که توسط فرد یا افراد یک گروه طی دفعات متعدد و با انگیزه های شخصی واقع می شوند. این رکن کمیتی و حداقلی، متمایز کننده این پدیده با موارد مشابه است مانند قتل دسته جمعی که در آن قاتل در زمان واحد و طی یک واقعه، اقدام به کشتن افراد متعدد می کند.

در ارتباط با علل وقوع قتل های سریالی توجه به این امر حایز اهمیت است که در به وجود آمدن این پدیده نگران کننده، بیش از آنکه علل بیرونی و محیطی نقش داشته باشند عوامل درونی و شخصی تاثیر گذارند.

قتل سریالی بیش از آنکه به لحاظ حقوق کیفری حایز اهمیت باشد از بعد جرم شناختی و سایر علوم مرتبط (مانند روان پزشکی و روان شناسی) دارای برجستگی است. قتل که بزرگترین شکل تجاوز به انسان است یک پدیده واحد و تک بعدی نیست بلکه یک رفتار پیچیده، با اوصاف ویژگی های مختلف است. قتل سریالی پدیده ای نسبتا نادر است که در طیف شدیدترین تجاوزات به شمار می رود؛ در این حالت مجرم نه به دلیل یک انگیزه منطقی یا ناشی از یک ناهنجاری روانی ساده بلکه به خاطر فشار درونی شدید مرتکب قتل می شود. پدیده قتل سریالی نیازمند توجه دقیق و علمی محققان علم جرم شناسی، حقوق کیفری و سایر علوم مرتبط و نیز مجریان قانون بویژه پلیس است. نگاه سطحی و عوام گرایانه و عدم بررسی علت شناسانه، از آسیب های جدی موجود در مواجهه با پدیده قتل های سریالی و مرتکبان آن در ایران است. در این پایان نامه تلاش می شود که با شناخت و آگاهی بیشتر از علل و انگیزه های واقعی قتل ها و ویژگی های مرتکبان و حتی قربانیان آن ها، واکنش یا اقدامات کنشی مناسبی را در جهت کمک به پیشگیری از ارتکاب قتل عمد، بازپروری و درمان این بزهکاران قبل از ارتکاب، نهادهای پلیسی ذیربط در کشف زود هنگام این جرائم و قضات جهت صدور احکام عادلانه تر اتخاذ کرد.

ج: سوالات پژوهش

اول- علل وقوع قتل های سریالی در بستر حقوق کیفری ایران چیست؟

دوم- شناخت این علل تا چه حد و چگونه می تواند در پیشگیری از وقوع این گونه قتل ها موثر باشد؟

د: فرضیات پژوهش

اول- وقوع قتل های سریالی بیش از آنکه با عوامل بیرونی و محیطی ارتباط داشته باشد با علل درونی و شخصی مرتبط است.

دوم- با شناخت علل و عوامل وقوع قتل های سریالی راهکارهای جدی برای انواع پیشگیری اولیه، ثانویه و بخصوص پیشگیری های پلیسی در جامعه وجود دارد و توانایی جامعه برای مقابله با چنین قتل هایی افزایش می یابد

ه: پیشینه پژوهش

در این زمینه کتبی که با این موضوع مرتبط باشند محدود بود. در پایان نامه آقای جمشید غلاملو با عنوان «مطالعه جرم شناختی پدیده قتل های سریالی» علل و عوامل موثر در قتل های سریالی بویژه علل روانی مورد بررسی قرار گرفته است و هم چنین پایان نامه آقای مصطفی محمد رضایی با عنوان «پیشگیری از قتل های سریالی» به پیشگیری از قتل های سریالی پرداخته شده است.

و: شیوه ها و موانع پژوهش

معمول ترین روش گردآوری اطلاعات در عموم پژوهش ها، روش کتابخانه ای است که ما در این تحقیق برآنیم که از روش کتابخانه ای استفاده کنیم. در تحقیقاتی که از حیث روش، ماهیت کتابخانه ای دارند، معمولاً تمام تلاش پژوهشگر در کتابخانه ها صورت می گیرد حتی در تالیفات و تضمینات نیز از این روش استفاده می شود. در روش گردآوری اطلاعات از طریق کتابخانه، انتخاب ابزار گردآوری اطلاعات اهمیت زیادی دارد. در روش کتابخانه ای محقق پس از یافتن منابع و مطالعه آن ها بایستی از مطالب مرتبط با موضوع تحقیق فیش برداری کند. فیش برداری است که پژوهشگر در مسیر مطالعات خود، تمام یا بخشی از یک متن مرتبط با موضوع تحقیق را بطور کامل یا خلاصه شده یا ترجمه روی آن ثبت یا الصاق می کند.

بعضی از نویسندگان، به جای روش کتابخانه‌ای، روش اسنادی را به کار برده‌اند و می‌گویند روش اسنادی اعم است از اسناد مکتوب و غیر مکتوب و اسناد مکتوب هم در جای خود به سه دسته انتشارات عمومی، اسناد خاص یا نسخه‌های محدود و نقشه‌ها تقسیم شده است. زمینه‌های اصلی کاربرد این روش، شناخت موضوع و جوانب آن، شناسایی نظریه‌ها، شناسایی مطالعات و تحقیقات قبلی در این زمینه، جمع‌آوری اطلاعات و انتخاب و تدوین الگوی تحلیلی معرفی شده است. از جمله موانعی که در مسیر انجام این پایان‌نامه پیش رو بود، می‌توان به کمبود کتب در این زمینه اشاره کرد؛ زیرا با توجه به جدید بودن موضوع، هنوز کتب و منابع زیادی در زمینه مطالعه جرم‌شناختی قتل سریالی تألیف نشده است گرچه در زمینه پیشگیری از وقوع و تکرار جرم کتب متعددی موجود است. هم‌چنین، با توجه به جدید بودن رشته حقوق جزا و جرم‌شناسی در دانشگاه شهید باهنر کرمان، نگارنده با کمبود منابع و پایان‌نامه‌های مرتبط با موضوع مواجه بوده، که این خود سبب شده است تا با توجه به هزینه‌های موجود و بعد مسافت، از کتب، پایان‌نامه‌ها و رساله‌های نگاشته شده در دانشگاه شهید بهشتی، دانشگاه تهران و دانشگاه آزاد اسلامی واحد رفسنجان استفاده گردد.

ز: ساماندهی پژوهش

بدیهی است که برای مطالعه قتل‌های سریالی در حقوق کیفری ایران، ابتدا باید مفهوم شناسی قتل سریالی را مطرح کرد و پس از مشخص شدن این موضوع باید به بررسی علت‌های موثر در وقوع قتل‌های سریالی پرداخت و در واقع قتل‌های سریالی را علت‌شناسی کرد و در آخر با توجه به علت‌شناسی و ریشه‌یابی قتل‌های سریالی به مبحث پیشگیری از قتل سریالی پرداخت زیرا علت‌شناسی مقدمه‌ای برای پیشگیری است.

بدین ترتیب مطالب این تحقیق در دو بخش به رشته تحریر درآمده است. که بخش نخست با عنوان چستی قتل سریالی مشتمل بر دو فصل است. در فصل نخست به مفهوم شناسی قتل سریالی و در فصل دوم به مطالعه قاتلان سریالی و قربانیان آن‌ها پرداخته شده است. فصل نخست از دو گفتار تشکیل شده است. گفتار اول: ارکان قتل سریالی و تمایز آن با مفاهیم مشابه و گفتار دوم: گونه‌شناسی قتل‌های سریالی. فصل دوم شامل دو گفتار است. نخست، بررسی آماری و تحلیلی قاتلان سریالی و گفتار دوم: مطالعه بزه دیدگان قتل‌های سریالی.

بخش دوم با عنوان: چرایی قتل سریالی شامل دو فصل می باشد. فصل نخست، علت شناسی قتل سریالی شامل دو گفتار: علت فردی- شخصی در بروز قتل های سریالی (گفتار اول) و علت اجتماعی در بروز قتل های سریالی (گفتار دوم) است و فصل دوم تحت عنوان: رویکردها و راهبردهای پیشگیری از قتل سریالی، شامل دو گفتار، انواع پیشگیری (گفتار اول) و مدیریت پیشگیری کنشی از قتل سریالی (گفتار دوم) است.

بخش اول: چستی قتل سریالی

پدیده قتل های سریالی به جهت آثار مخربی که بر اجتماع دارد مورد توجه جرم شناسان، روانشناسان و جامعه شناسان بوده است. وقوع قتل به صورت سریالی باعث ایجاد رعب و وحشت در جامعه می - شود و تاثیرات منفی را بر روی اذهان مردم دارد. این پدیده در اکثر کشورهای جهان وجود دارد و ایران نیز از این قاعده مستثنی نیست. البته تعداد قتل های سریالی در ایران نسبت به کشورهای توسعه یافته مانند امریکا کمتر است.

قتل سریالی به ندرت توسط حقوقدانان و جرم شناسان تعریف شده است و اغلب به عنوان مصداقی از قتل های عمدی و خشونت آمیز تلقی می شود. قوانین جزایی نیز به تعریف قتل سریالی نپرداخته اند. تعریف قتل سریالی به این دلیل حائز اهمیت است که بسیاری از قتل های متعدد در صورتی قتل سریالی تلقی می شوند که مصداق واقعی قتل سریالی نیستند؛ زیرا تعریف دقیقی از این نوع قتل ارائه نشده است که تفاوت های آن با سایر قتل های متعدد مشخص شود. در حقیقت، تا زمانیکه تعاریف غیر علمی باشند، تحلیل ها و نتایج آن نیز غیر علمی خواهند بود. جامع ترین تعریفی که از قتل سریالی ارائه شده است عبارتند از: « قتل غیر قانونی و عمدی سه نفر یا بیشتر توسط مجرم یا مجرمان واحد، طی وقایع و دفعات جداگانه و با انگیزه های شخصی »^۱.

در تعاریف قتل سریالی در خصوص تعداد حداقلی قربانیان اتفاق نظر وجود ندارد و بین دو تا ده قربانی متغیر است. اما به نظر می رسد، قتل سریالی با کشتن دو نفر نیز محقق می شود به این شرط که قاتل برای اجرای قتل های بعدی نیز برنامه ریزی کرده باشد و از انجام قتل های بعدی منصرف نشده باشد. رکن دیگری که در تعریف قتل سریالی از اهمیت ویژه ای برخوردار است رکن انگیزه است که در قتل های سریالی می تواند متفاوت باشد. انگیزه می تواند از قبیل انگیزه جنسی، انتقام، منفعت مالی، روان پریشی و ... باشد.

از جمله مباحث مهمی که در قتل سریالی مطرح می شود گونه شناسی قتل های سریالی است که قاتلین سریالی را براساس نوع رفتار و نوع انگیزه طبقه بندی می کند تا بدین طریق تحلیل صحیحی

^۱. معظمی، شهلا؛ غلاملو، جمشید، مفهوم شناسی قتل سریالی، فصلنامه دانش انتظامی، شماره ۵۴، بهار ۱۳۹۱، ص ۱۲۲.